

**UCHWAŁA NR V/39/2024
RADY MIEJSKIEJ W RYMANOWIE**

z dnia 26 lipca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024 - 2026.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 18 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 609 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 424 z późn. zm.),

**Rada Miejska w Rymanowie
uchwala co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024 – 2026 w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XLII/388/2021 Rady Miejskiej w Rymanowie z dnia 29 stycznia 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie dla Gminy Rymanów na lata 2021-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Rymanów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Rymanowie

Józef Kijowski

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR V/39/2024
RADY MIEJSKIEJ W RYMANOWIE
Z DNIA 26.07.2024

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY RYMANÓW
NA LATA 2024-2026

2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	6
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	7
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE	9
1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM.....	9
2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM	11
3. ANALIZA SWOT	17
4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ	18
IV. CELE I ZADANIA.....	26
V. ODBIORCY PROGRAMU	33
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	33
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	34
VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	34
SPIS TABEL I WYKRESÓW	36

WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu, wykorzystującym przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Najczęściej osobami, wobec których stosowana jest przemoc domowa, są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze i z niepełnosprawnością, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u osób jej doznających niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

W świetle polskiego prawa przemoc domowa jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo polegające na fizycznym lub psychicznym znęcaniu nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny (art. 207 KK).

Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W jej myśl za osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć osobę wobec której stosowana jest przemoc domowa:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków;
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków;
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
- małoletniego.

Za osobę stosującą przemoc domową uznaje się z kolei osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemocy domowej, a za świadka przemocy domowej – osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziały akt przemocy domowej.

Według zapisów ww. ustawy osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała

związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie oraz zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania oraz informacji o dostępnych ww. formach wsparcia.

Wobec osób stosujących przemoc domową zakłada się z kolei stosowanie przewidzianych w ww. ustawie środków mających na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy program został przygotowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rymanowie. Składa się on z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia programu.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę zjawiska przemocy domowej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców oraz analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców, w tym reprezentantów samorządu lokalnego.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza obszary, cele, kierunki działań

i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta, siódma i ósma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, przewidywanych efektów realizacji dokumentu, sposobu finansowania i wdrażania programu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek Opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024-2026 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Program pozostaje w zgodności z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 i ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rymanów na lata 2016-2025 oraz umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o ogłaszane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej programy osłonowe z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Na treść i realizację Programu mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Rymanów jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie podkarpackim, w powiecie krośnieńskim. W obrębie powiatu krośnieńskiego sąsiaduje z gminami Jaśliska, Dukla, Iwonicz-Zdrój i Miejsce Piastowe, a także z gminami Besko, Zarszyn, Bukowsko i Komańcza w powiecie sanockim oraz gminą Haczów w powiecie brzozowskim. Pod względem fizycznogeograficznym obszar gminy leży częściowo w Beskidzie Niskim oraz na terenie Dołów Jasielsko-Sanockich. Przez gminę przepływa rzeka Wisłok i jej lewobrzeżne dopływy: Wisłoczek i Tabor. Wokół Rymanowa wznoszą się Wzgórza Rymanowskie o wysokości do 615 m n.p.m.

Gmina zajmuje powierzchnię 165,79 km², co stanowi 18% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi miasto Rymanów oraz miejscowości: Bałucianka, Bzianka, Głębokie, Klimkówka, Królik Polski, Ladzin, Łazy, Milcza, Posada Górna, Puławy, Rudawka Rymanowska, Rymanów-Zdrój, Sieniawa, Wisłoczek, Wróblak Królewski, Wróblak Szlachecki i Zmysłówka. Siedzibą władz gminy jest Rymanów położony 15 km od Krosna, 30 km od Sanoka, a ok. 70 km dzieli go od stolicy województwa Rzeszowa.

Na koniec 2022 r. gmina liczyła 15.294 mieszkańców, w tym 7.797 kobiet (w stosunku do 2020 r. ubyły 243 osoby). Sytuacja demograficzna w ostatnich latach nie była korzystna z uwagi na wyższy udział osób starszych niż dzieci i młodzieży w populacji gminy i należy tu zwrócić uwagę na stale rosnący współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (z 27,4 w 2020 r. do 29,5 w 2022 r.).

W latach 2020-2022 liczba mieszkań w gminie zwiększała się z roku na rok (z 4.470 w 2020 r. do 4.545 w 2022 r.), w tym mieszkań w mieście (z 1.184 w 2020 r. do 1.202 w 2022 r.). Z kolei liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy była na zbliżonym poziomie (34 w 2020 r., po 32 w latach 2021-2022 r.). W analizowanym okresie wśród nich było 1 mieszkanie socjalne.

Z uwagi na liczne walory przyrodnicze i uzdrowiskowe, gmina pełni funkcję uzdrowiskowo-turystyczną o charakterze wypoczynkowym i zdrowotnym. Rolnicza przestrzeń produkcyjna to głównie grunty orne w dominującej IV klasie bonitacyjnej. Lasy i grunty leśne zajmują ok. 40% powierzchni ogólnej gminy. W granicach administracyjnych gminy występują złoża ropy naftowej i gazu ziemnego.

W latach 2020-2022 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 1.334 w 2020 r. do 1.416 w 2022 r.). Na koniec 2022 r. najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na jej terenie działało w takich branżach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (312 podmiotów), budownictwo (277) i przetwórstwo przemysłowe (125).

W latach 2020-2022 liczba osób bezrobotnych w gminie stale zmniejszyła się (z 282 w 2020 r. do 251 w 2022 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety. Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym także spadał (z 3,1% w 2020 r. do 2,9% w 2022 r.).

Gmina posiada bazę oświatową, na którą składają się szkoły podstawowe i szkoła ponadpodstawowa prowadzona przez gminę oraz szkoły podstawowe i przedszkola, dla których organem prowadzącym są organizacje pozarządowe. W strukturach Zespołu Szkół w Rymanowie działają Szkoła Podstawowa, Liceum oraz Szkoła Muzyczna, a w Zespole Szkół Publicznych w Milczy – przedszkole gminne. Szkoły w gminie prowadzą oddziały przedszkolne, biblioteki i świetlice. Na terenie gminy funkcjonują również placówki świadczące opiekę nad dziećmi do lat 3. – Gminny Żłobek w Rymanowie i Gminny Żłobek „Wesołe Maluchy” w Rymanowie-Zdroju – Desznie.

Działalność kulturalna w gminie ogniskuje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Rymanowie oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Rymanowie i jej filii w miejscowościach: Klimkówka, Posada Górna, Sieniawa i Wróblík Szlachecki. Z kolei nad upowszechnianiem kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie czuwa Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Rymanowie. Na terenie gminy działają liczne kluby i stowarzyszenia sportowe, a baza sportowa i rekreacyjna obejmuje kompleksy sportowe – Orlik 2012, halę sportową, stadiony i boiska sportowe, wyciąg narciarski, korty tenisowe oraz place zabaw dla dzieci.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rymanowie świadczący usługi w następujących placówkach: Przychodnia Rejonowa w Rymanowie, Wiejskie Ośrodki Zdrowia w Rymanowie Zdroju i we Wróblíku Szlacheckim, Punkt Lekarski w Sieniawie, Poradnia Stomatologiczna w Posadzie Górnej oraz Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Klimkówce. Pacjentów wymagających specjalistycznych świadczeń, z nagłymi zachorowaniami oraz wymagających świadczeń medycznych

w warunkach zamkniętych, przyjmuje Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie, a nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze Komisariatu Policji w Rymanowie i Komendy Miejskiej Policji w Krośnie.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE

1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM

Diagnoza zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w środowisku rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych. Badania te umożliwiły zdiagnozowanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy, pozyskanie informacji na temat podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form pomocy świadczonym uczniom stosującym agresję i przemoc oraz rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej, a także współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Do analizy przedłożono 9 ankiet z następujących placówek: Zespół Szkół Publicznych w Rymanowie (liczba uczniów: 1.102), Zespół Szkół Publicznych w Posadzie Górnej (liczba uczniów: 244), Szkoła Podstawowa w Sieniawie (liczba uczniów: 190), Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Klimkówce (liczba uczniów: 173), Szkoła Podstawowa im. Kardynała S. Wyszyńskiego we Wróbliku Szlacheckim (liczba uczniów: 161), Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Króliku Polskim (liczba uczniów: 104), Zespół Szkół Publicznych w Milczy (liczba uczniów: 94), Szkoła Podstawowa w Bziance (liczba uczniów: 75), Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Głębokiem (liczba uczniów: 54).

Rozpoznanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy

Wszystkie ankietowane placówki prowadzą rozpoznanie środowiska szkolnego pod kątem występowania agresji i przemocy. Dzieje się to głównie poprzez obserwacje, rozmowy, wywiady i badania ankietowe.

Największa placówka oświatowa w gminie – ZSP w Rymanowie informuje o występowaniu jedynie pojedynczych przypadków agresji, które rozwiązywane są na bieżąco. Z udzielonej odpowiedzi nie wynika jednoznacznie, czy zarejestrowane „pojedyncze przypadki” dotyczą zarówno środowiska szkolnego jak i rodzinnego, czy też wyłącznie szkolnego, co wydaje się być bardziej prawdopodobne.

Dwie kolejne – ZSP w Posadzie Górnej i SP w Sieniawie, a także ZSP w Milczy nie udzieliły odpowiedzi w temacie wyników przeprowadzanej w szkołach diagnozy, SP we Wróbliku Szlacheckim i SP w Głębokim informują o niewystępowaniu problemu agresji i przemocy, przy czym nie wiadomo, czy deklaracja ta odnosi się zarówno do środowiska szkolnego i rodzinnego, czy też tylko szkolnego, SP w Klimkówce i SP w Króliku Polskim sygnalizują sporadyczne przypadki zachowań agresywnych, przy czym SP w Klimkówce doprecyzowuje wskazując, że chodzi o przezywanie, wyśmiewanie i popychanie w środowisku szkolnym oraz brak znamion przemocy w środowisku rodzinnym uczniów. Badania prowadzone w SP w Bziance wykazały z kolei, że w środowisku szkolnym istnieją konflikty rówieśnicze objawiające się przypadkami agresji fizycznej i werbalnej, uczniowie wdają się w bójki i używają wulgaryzmów.

Z udzielonej odpowiedzi nie wynika jakoby Szkoła posiadała wiedzę w zakresie agresji i przemocy w środowisku rodzinnym uczniów.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

Szkoły podejmują różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze zmierzające do przeciwdziałania agresji i przemocy. Realizowane są szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne, prowadzone są lekcje wychowawcze poświęcone przeciwdziałaniu przemocy, organizowane są pogadanki, przedstawienia i filmy profilaktyczne, zajęcia z psychologiem, konsultacje z pedagogiem, spotkania z policjantem, sędzią i innymi osobami znającymi problem agresji i przemocy (np. z więźniami). Szkoły realizują projekty edukacyjne promujące właściwe postawy społeczne, jak „Tydzień dobrych relacji”, „Dni bezpiecznego Internetu”, „Dzień Praw Dziecka” oraz zajęcia integrujące uczniów. ZSP w Rymanowie wśród podejmowanych działań profilaktycznych wymienia także monitorowanie uczniów będących w grupie ryzyka.

Formy pomocy dla uczniów stosujących agresję i przemoc oraz rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej

Z uczniami doświadczającymi przemocy i wykazującymi zachowania agresywne szkoły prowadzą zajęcia specjalistyczne z psychologiem i pedagogiem szkolnym, warsztaty dla rodziców, udzielają wsparcia emocjonalnego uczniom i rodzicom, a także informują o placówkach i formach wsparcia prowadzonych przez inne, profesjonalne podmioty.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

Wszystkie ankietowane szkoły podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy. Należą do nich m.in.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymanowie, Komisariat Policji w Rymanowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Miejska Policji i Sąd Rejonowy w Krośnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miejscu Piastowym, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapeutyczne, a także Gminna Biblioteka Publiczna w Rymanowie oraz działające na terenie gminy organizacje pozarządowe.

Działania, jakie należałoby podjąć, by skutecznie przeciwdziałać zjawisku agresji i przemocy

Przedstawiciele ankietowanych placówek wskazali, że dla skutecznego przeciwdziałania agresji i przemocy należy podtrzymać dotychczas prowadzone działania na terenie szkół, a także zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla uczniów i ich rodzin uwikłanych w problem przemocy i agresji, poszerzyć ofertę edukacyjną i szkoleniową, wskazywać alternatywne formy spędzania czasu wolnego.

2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

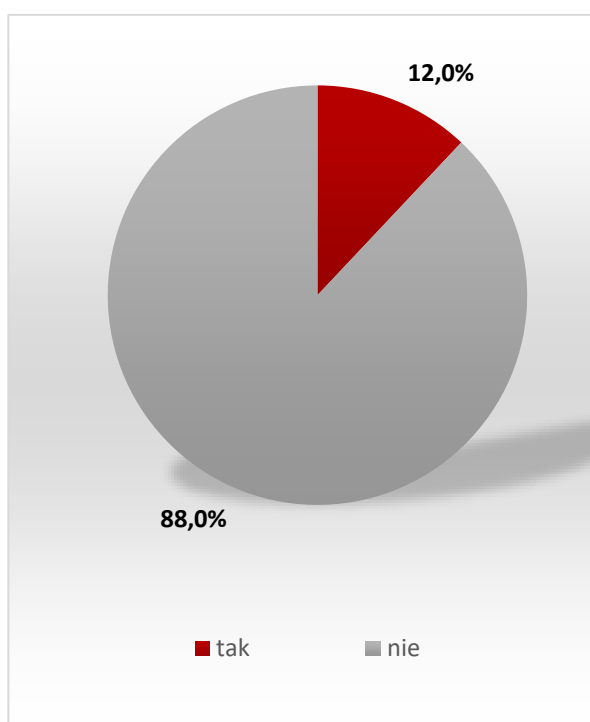
W ramach diagnozy zjawiska przemocy domowej przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także

przedstawiciele jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

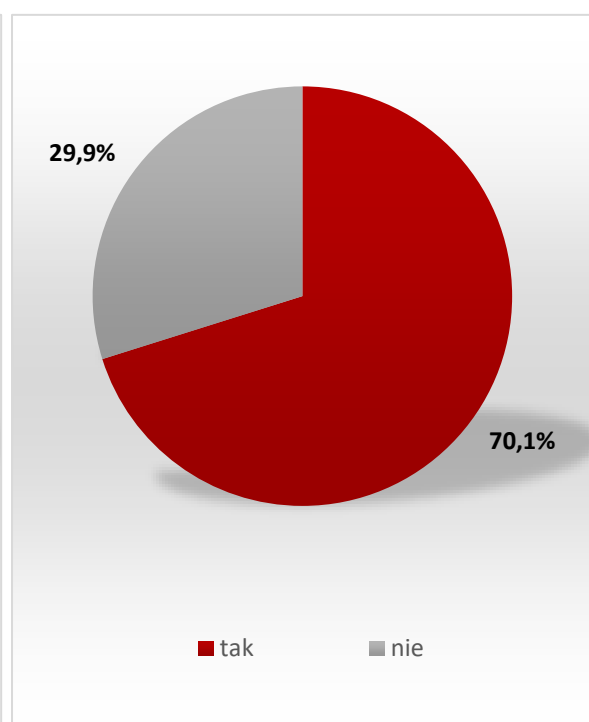
W sumie do analizy przedłożono 135 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszej kolejności zapytano badanych o doświadczenie i znajomość przypadków występowania przemocy domowej oraz o rodzaje przemocy domowej, jakie najczęściej występują w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?

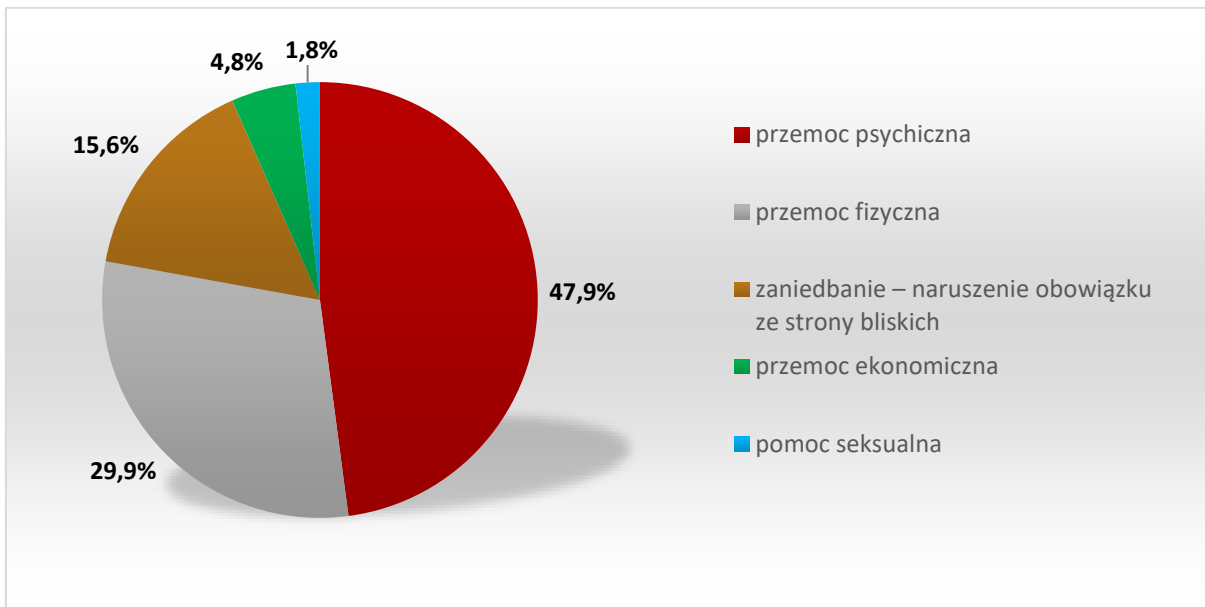
Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (88%) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy. Jednocześnie 70,1% respondentów odpowiedziało, że słyszało o osobach w gminie, które doświadczyły tego problemu.

Wykres 3. Jakiego rodzaju przemoc domowej najczęściej występuje w gminie?

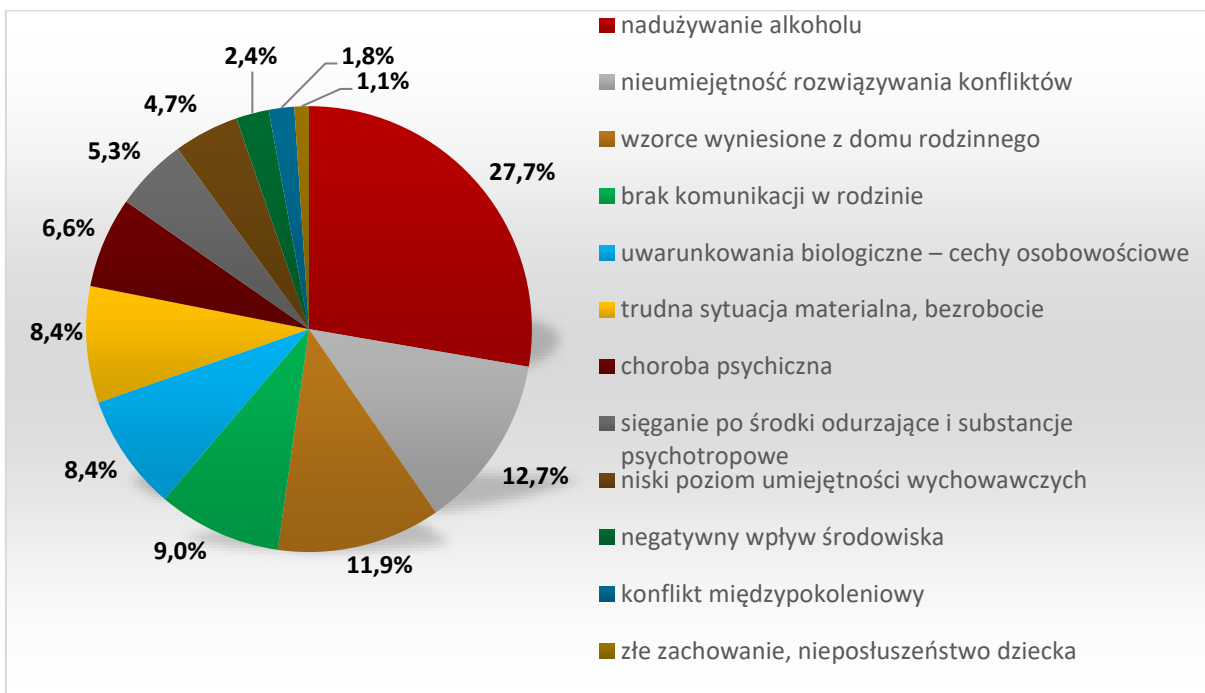

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii respondentów najczęstszymi formami przemy są przemoc psychiczna (47,9%) i fizyczna (29,9%) oraz zaniedbanie rozumiane jako naruszenie obowiązku do opieki ze strony bliskich (15,6%).

Odpowiadając na następne pytanie, badani wskazywali przyczyny przemy domowej. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemy domowej

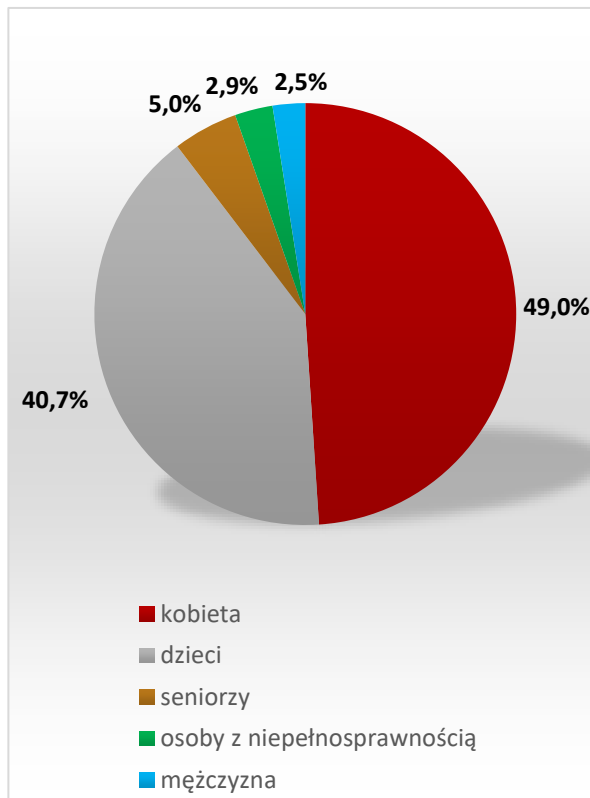

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

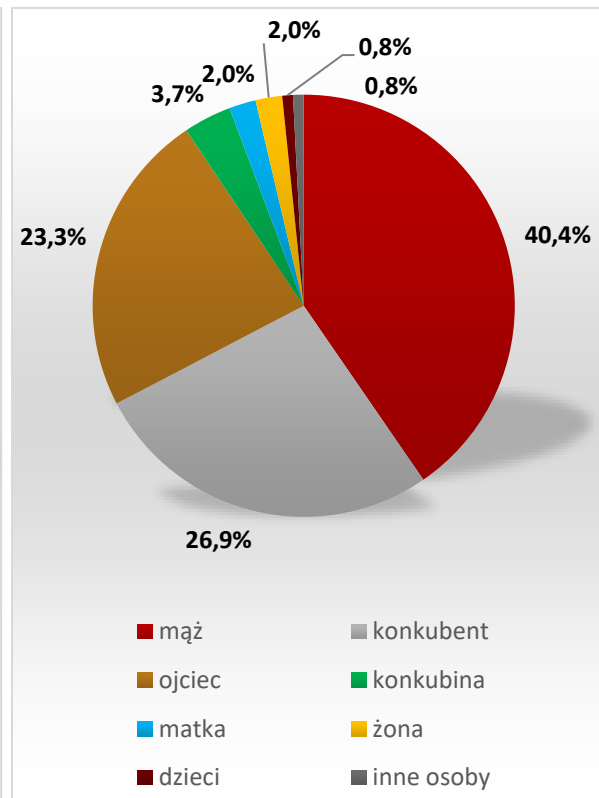
Zdaniem respondentów najczęstszymi powodami przemocy domowej są: nadużywanie alkoholu (27,7%), a także nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (12,7%), wzorce wyniesione z domu rodzinnego (11,9%), brak komunikacji w rodzinie (9%), uwarunkowania biologiczne – cechy osobowościowe oraz trudna sytuacja materialna i bezrobocie (po 8,4%).

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie, kto najczęściej jest osobą doznającą przemocy domowej, a kto osobą stosującą przemoc. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?

Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?

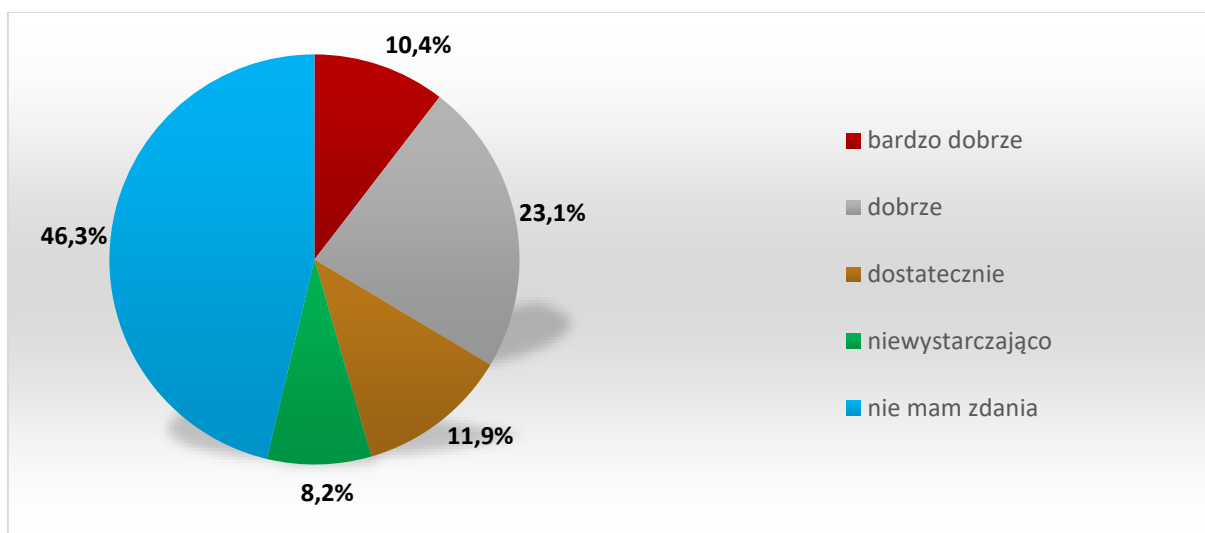

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według największej grupy ankietowanych, najczęściej osobami doznającymi przemocy domowej są kobiety (49%) i dzieci (40,7%). Jeśli natomiast chodzi o osoby stosujące przemoc, 40,4% respondentów wskazało, że tą osobą jest mąż, 26,9% że konkubent, a 23,3% że ojciec. Z danych tych wyłania się modelowy obraz przemocy domowej: osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj mężczyźni (mężowie, konkubenci, ojcowie), a osobami doznającymi przemocy kobiety i dzieci.

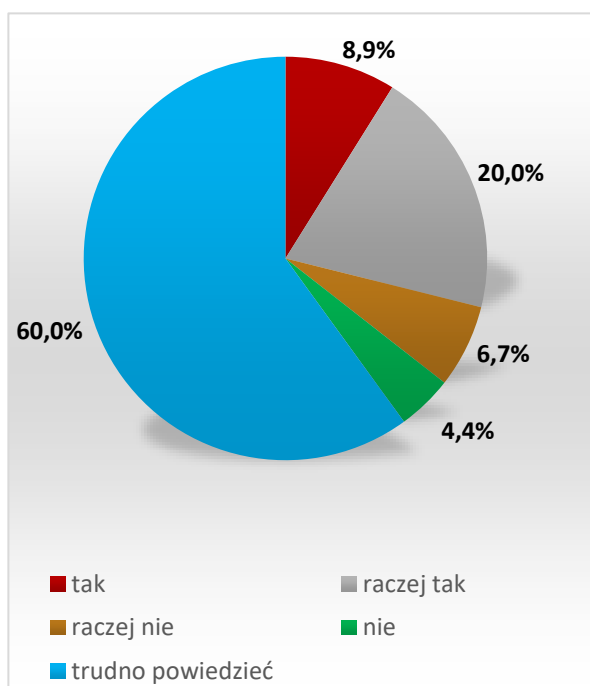
W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z przemocą domową oraz ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc. Uzyskane opinie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?

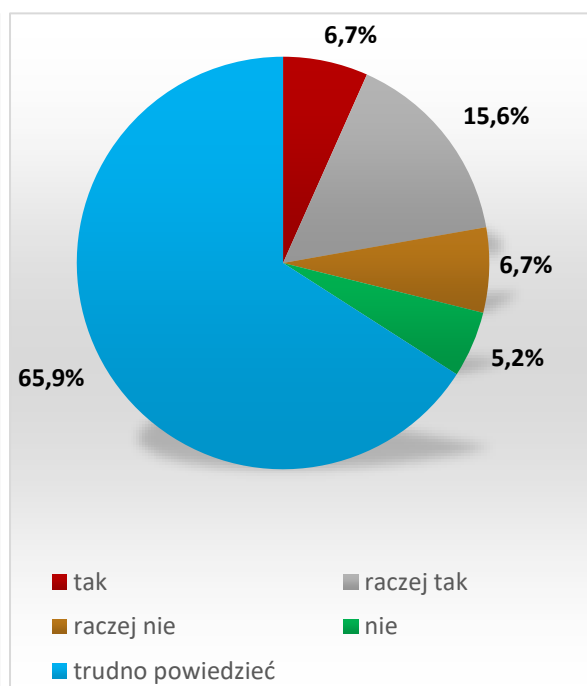

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?

Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

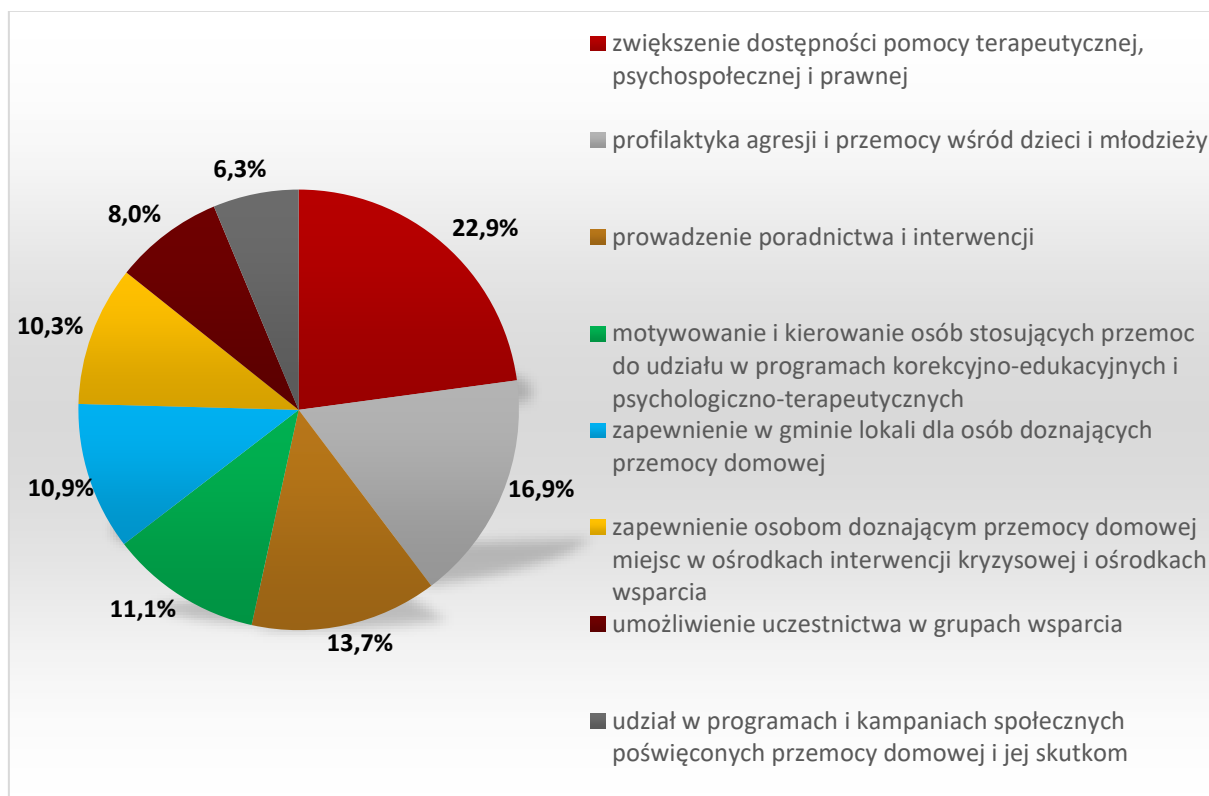
Najwięcej respondentów (46,3%) nie miało zdania na temat prowadzonej w gminie działalności profilaktycznej związanej z problemem przemocy domowej. Jednocześnie 33,5% badanych oceniło je dobrze lub bardzo dobrze.

W przypadku oceny dostępnej w gminie oferty pomocy dla osób doznających przemocy domowej, większość ankietowanych (60%) nie miała zdania na ten temat. Jednocześnie łącznie 28,9% badanych odpowiedziało, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca.

Gorzej została oceniona oferta wsparcia dla osób stosujących przemoc domową. I tym razem większość ankietowanych (65,9%) nie miała zdania w tej sprawie. Jednocześnie łącznie 22,3% respondentów uznało ofertę wsparcia dla osób stosujących przemoc domową za raczej niewystarczającą lub niewystarczającą.

Na koniec poproszono badanych o wskazanie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z przemocą domową. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej, należy przede wszystkim zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej

(22,9%), prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (16,9%) oraz poradnictwo i interwencje (13,7%), motywować i kierować osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych (11,1%), zapewnić w gminie lokale dla osób doznających przemocy domowej (10,9%) oraz zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach interwencji kryzysowej i ośrodkach wsparcia (10,3%).

3. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom rodzin mieszkających na jej terenie.

Tabela 1. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">▪ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego▪ funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w obszarze uzależnień i przemocy domowej▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową▪ podejmowanie działań profilaktycznych i informacyjno-edukacyjnych w zakresie agresji i przemocy▪ dostosowana do potrzeb dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none">▪ brak grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej▪ brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży▪ brak w gminie lokali dla osób doznających przemocy domowej▪ zbyt niska skala działań służących pozyskaniu środków zewnętrznych na przeciwdziałanie przemocy domowej

- zapewnianie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Szanse

- rosnąca świadomość społeczna, w tym rodziców, dzieci i młodzieży, nauczycieli, na temat problemu przemocy domowej
- dostępność w powiecie instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc (PCPR, OIK)
- dobra jakość współpracy międzyinstytucjonalnej
- szkolenie kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Zagrożenia

- osłabienie więzi rodzinnych, konflikty rodzinne oraz rozpad rodzin
- niechęć do osób doznających przemocy do współpracy; trudności w pokonywaniu bariery psychologicznej przez osoby dotknięte problemem przemocy
- obojętność społeczna na problem przemocy domowej
- negatywne wzorce zachowań społecznych
- poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc

4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ

W gminie Rymanów i powiecie krośnieńskim funkcjonują podmioty udzielające pomocy i wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie	ul. Dworska 42, 38-480 Rymanów
Punkt Konsultacyjny dla osób z rodzin dysfunkcyjnych, w tym z problemem alkoholowym w Rymanowie	ul. Dworska 42, 38-480 Rymanów
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymanowie	ul. Mitkowskiego 14A, 38-480 Rymanów
Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Rymanów	ul. Dworska 42, 38-480 Rymanów
Komisariat Policji w Rymanowie	ul. Grunwaldzka 13, 38-480 Rymanów
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie	ul. Bieszczadzka 1, 38-400 Krosno
Ośrodek Interwencji Kryzysowej Hostel w Iwoniczu	ul. Zadwór 15, 38-400 Iwonicz Zdrój
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej w Lesku	ul. Jana Pawła II 18B, 38-600 Lesko

Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Klimkówce	ul. Kasztanowa 30, 38-480 Klimkówka
Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Krośnie	ul. Lewakowskiego 25, 38-400 Krosno
Komenda Miejska Policji w Krośnie	ul. Lwowska 28, 38-400 Krosno
Prokuratura Rejonowa w Krośnie	ul. Czajkowskiego 51, 38-400 Krosno
Sąd Rejonowy w Krośnie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Wolności 3, 38-400 Krosno
Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie	ul. Korczyńska 57, 38-400 Krosno
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miejscu Piastowym	ul. Dworska 14, 38-430 Miejsce Piastowe

Źródło danych: Urząd Gminy Rymanów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie

W latach 2020-2022 liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Rymanów, zmniejszała się z roku na rok (z 652 w 2020 r. do 551 w 2022 r.), podobnie jak liczba osób, które otrzymały świadczenie (z 481 w 2020 r. do 424 w 2022 r.), oraz liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne (z 538 w 2020 r. do 432 w 2022 r.). Jednocześnie po wzroście w 2021 r., rok później spadła liczba osób w rodzinach, które pobierały świadczenie niepieniężne (360 w 2020 r., 382 w 2021 r., 349 w 2022 r.). W analizowanym okresie systematycznie zmniejszała się liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (z 231 w 2020 r. do 204 w 2022 r.).

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2020-2022 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny żyjące w ubóstwie (liczba osób w rodzinach: 325 w 2020 r., 273 w 2021 r., 270 w 2022 r.), zmagające się z długotrwałą lub ciężką chorobą (294 w 2020 r., 276 w 2021 r., 248 w 2022 r.) i niepełnosprawnością (150 w 2020 r., 179 w 2021 r., 178 w 2022 r.), wymagające ochrony macierzyństwa i wielodzietności (liczba osób w rodzinach: 252 w 2020 r., 236 w 2021 r., 211 w 2022 r.) oraz dotknięte bezrobociem (141 w 2020 r., 128 w 2021 r., 109 w 2022 r.) i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz niepełnosprawnością (141 w 2020 r., 123 w 2021 r., 108 w 2022 r.).

Realizując zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, GOPS zapewniał pomoc asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2020-2022 pracował

1 asystent rodziny, pod opieką którego pozostawało po 9 rodzin w latach 2020-2021 oraz 11 rodzin w 2022 r. W analizowanym okresie gmina ponosiła również odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (51.770 zł w 2020 r., 62.169 zł w 2021 r., 78.687 zł w 2022 r.). W pieczy zastępczej przebywało odpowiednio 7, 6 i 11 dzieci z gminy; większość w rodzinach spokrewnionych i zawodowych (odpowiednio: 5, 4 i 9 dzieci).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie systematycznie monitoruje rodziny, w których występuje problem przemocy, świadczy im wsparcie, udziela informacji osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc na temat profesjonalnych placówek pomocowych oraz bierze udział w działaniach profilaktycznych.

W latach 2020-2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie objął wsparciem z powodu przemocy w rodzinie odpowiednio 6, 3 i 2 rodziny liczące odpowiednio 21, 11 i 10 osób. Większość rodzin doświadczających przemocy zamieszkiwała tereny wiejskie gminy (odpowiednio: 4, 2 i 2 rodziny).

Łączną wysokość środków finansowych przeznaczonych na działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w latach 2020-2022 wyniosła: 11.200 zł w 2020 r., 11.485 zł w 2021 r. i 12.997 zł w 2022 r.

Ośrodek był również odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Rymanów.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Rymanów

Zespół tworzą przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymanowie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymanowie, Komisariatu Policji w Rymanowie, placówek oświatowych z terenu Gminy Rymanów, placówek służby zdrowia z terenu Gminy Rymanów, organizacji pozarządowych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Krośnie. W ramach swojej działalności Zespół zajmuje się diagnozowaniem przemocy domowej oraz podejmowaniem działań zapobiegawczych i interwencyjnych w środowiskach zagrożonych i dotkniętych tym problemem.

W latach 2020-2022 odbyły się w każdym roku 4 posiedzenia Zespołu, a funkcjonujące w jego ramach grupy robocze prowadziły odpowiednio 32, 18 i 11 spraw, z czego część, jako kontynuację z lat poprzednich (odpowiednio: 12,10 i 3 sprawy). W 2020 r. założono 25 Niebieskich Kart, a w latach 2021-2022 po 14,

natomiast zakończone procedury „Niebieskie Karty” dotyczyły odpowiednio 28, 19 i 10 spraw, z czego większość wskutek ustania przemocy (po 18 w latach 2020-2021 i 10 w 2022 r.).

Z informacji Zespołu wynika, że przemoc, z jaką borykali się mieszkańcy gmina przybierała różne formy – była to zarówno przemoc psychiczna, fizyczna, seksualna i ekonomiczna, a także polegająca na zaniedbaniu.

Zespół świadczył pomoc w wielu formach zarówno osobom doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc. Najwięcej osób objęto pracą socjalną i poradnictwem – odpowiednio 47, 23 i 24 osoby, ofertę wsparcia psychologicznego otrzymało odpowiednio 21, 19 i 16 osób, w tym odpowiednio: 12, 15 i 11 osób doznających przemocy, pomocy finansowej udzielono 5 osobom w 2020 r. i 3 osobom w 2021 r., odpowiednio: 5, 2 i 3 osoby zgłoszono do GKRPA jako podejrzane o stosowanie przemocy. W 2021 r. ZI wystosował także zawiadomienie do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa w stosunku do 1 osoby podejrzanej o przemoc, a w 2022 r. wystosował 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Krośnie o wgląd w sytuację rodziny.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymanowie

Komisja w ramach swojej działalności zajmuje się m.in. wspieraniem osób doznających przemocy i stosujących przemoc. W latach 2020-2022 członkowie GKRPA wchodzili w skład odpowiednio 23, 14 i 11 grup roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy. W analizowanym okresie kontaktowali się z odpowiednio 23, 14, 1 osobą doznającą przemocy oraz z odpowiednio 14, 7 i 1 osobą stosującą przemoc.

Ponadto w 2020 r. przeprowadzili rozmowy interwencyjne z 12 osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nie przemocy i motywowali ich do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc.

Punkt Konsultacyjny dla osób z rodzin dysfunkcyjnych, w tym z problemem alkoholowym w Rymanowie

Punkt oferuje bezpłatną pomoc terapeutyczną i poradnictwo psychologiczne. Pomoc adresowana jest m.in. do osób doznających przemocy i stosujących przemoc. W 2022 r., w działającym w gminie Punkcie Konsultacyjnym, wsparciem objęto 6 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie

W Centrum funkcjonuje zespół ds. przeciwdziałania przemocy domowej, w skład którego wchodzi: psycholog, pedagog i pracownicy socjalni. W razie potrzeby w skład zespołu włączani są przedstawiciele różnych służb i instytucji z gmin powiatu, którzy realizując pomoc dla osób w trudnej sytuacji życiowej w zakresie interwencji kryzysowej (np. dla osób doznających przemocy) udzielają dostosowanych do potrzeb różnorodnych form wsparcia. W Centrum dostępna jest specjalistyczna pomoc psychologiczna, poradnictwo rodzinne, socjalne oraz prawne. W uzasadnionych przypadkach placówka udziela także pomocy w formie tymczasowego schronienia.

W ramach działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej PCPR opracowuje i realizuje programy dla osób stosujących przemoc: korekcyjno-edukacyjny oraz psychologiczno-terapeutyczny. Podstawowym ich celem jest powstrzymanie osób stosujących przemoc i zakończenie przemocy domowej poprzez rozpoznanie oraz zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc. W szczególności chodzi o uświadomienie konsekwencji doznawania i obserwowania przemocy – w tym wpływ przemocy domowej na zachowanie i psychikę dzieci, a także zwiększenie umiejętności porozumiewania się, konstruktywnego wyrażania uczuć oraz nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez agresji. W strukturach Centrum działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzący Hostel w Iwoniczu.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Hostel w Iwoniczu

Placówka zajmuje się udzielaniem natychmiastowej i doraźnej pomocy w sytuacjach kryzysowych, prowadzeniem specjalistycznego poradnictwa, konsultacjami dla mieszkańców powiatu w zakresie sytuacji kryzysowych i przemocy domowej, informowaniem o prawach i uprawnieniach, organizowaniem i prowadzeniem grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, opracowywaniem indywidualnych planów wyjścia z kryzysu osób w trudnej sytuacji życiowej, wspieraniem podopiecznych w kontaktach z różnymi instytucjami.

Hostel zapewnia także miejsce pobytu osobom lub rodzinom, która znalazły się w sytuacji kryzysowej, m.in. wskutek przemocy domowej.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej w Lesku

Ośrodek zajmuje się diagnozowaniem przemocy, zapewnia schronienie osobom doznającym przemocy, świadczy poradnictwo – pedagogiczne, psychologiczne, prawne i socjalne, prowadzi grupę psychoedukacyjną dla osób doznających przemocy oraz udziela pomocy finansowej. W 2022 r. Ośrodek objął wsparciem 4 osoby z gminy Rymanów.

Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Klimkówce

Jednostka funkcjonuje w strukturach Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rymanowie na I poziomie referencyjnym, co oznacza, że oparta jest na pracy środowiskowej, głównie z rodziną i środowiskiem szkolnym. Mogą zgłaszać się do niej rodzice dzieci w przypadku występowania niepokojących objawów związanych z problemami psychicznymi. Ośrodek oferuje pomoc psychologa, terapeuty i terapeuty środowiskowego bez wymaganego skierowania.

Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem w Krośnie

Ośrodek oferuje bezpłatną pomoc prawną, w tym mediacje, bezpłatną pomoc psychologiczną i psychiatryczną, tymczasowe schronienie, grupę wsparcia oraz doraźną pomoc rzeczową i finansową.

Komenda Miejska Policji w Krośnie, Komisariat Policji w Rymanowie

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Krośnie i Komisariatu Policji w Rymanowie podejmują działania interwencyjne i prewencyjne w sytuacji wystąpienia przemocy domowej, biorą udział w zajęciach edukacyjnych dotyczących przemocy, prowadzą rozmowy profilaktyczne i pouczające, kierują do Sądu Rejonowego wnioski w przypadku nadużywania alkoholu i władzy rodzicielskiej, realizują procedurę „Niebieskie Karty”. W latach 2020-2022 najwięcej Niebieskich Kart w gminie założyła Policja (23 w 2020 r., 13 w 2021 r. oraz 10 w 2022 r.).

W latach 2021-2022, w porównaniu z 2020 r., na terenie gminy Rymanów znacznie zmniejszyła się liczba prowadzonych postępowań w związku z przemocą w rodzinie (20 w 2020 r., 6 w 2021 r., 7 w 2022 r.).

Sąd Rejonowy w Krośnie, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Z informacji Prezesa Sądu Rejonowego w Krośnie wynika, że Zespół Kuratorów ds. dorosłych prowadził 5 spraw w związku ze stosowaniem przemocy i po 4 sprawy w latach 2020-2021 i 1 sprawę w 2022 r. z dozorem uproszczonym.

W związku z ograniczeniem władzy rodzicielskiej pod nadzór kuratora sądowego trafiły 4 rodziny w 2020 r. (w tym 4 osoby dorosłe), 3 rodziny w 2021 r., (w tym 3 osoby dorosłe) oraz 3 rodziny w 2022 r. (w tym 4 osoby dorosłe). W przypadku nieletnich sprawców przemocy nadzór kuratora zastosowano wobec 3 nieletnich w 2020 r. i 4 nieletnich w 2021 r. (w 2022 r. takich osób nie było).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miejscu Piastowym

Poradnia podejmuje także działania w obszarze ochrony i profilaktyki zdrowia psychicznego, adresowane do rodziców, nauczycieli, pedagogów szkolnych i wychowawców, w formie m.in. szkoleń, warsztatów, konferencji, prelekcji, spotkań profilaktycznych, grup wsparcia. Na jej terenie prowadzona jest m.in. terapia psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci i młodzieży doświadczających trudności w radzeniu sobie ze stresem. Pracownicy Poradni podejmują także interwencje kryzysowe i prowadzą profilaktykę zachowań przemocowych.

Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie

Szpital prowadzi Oddział Odwykowy, Poradnię Odwykową i Poradnię Zdrowia Psychicznego, zajmuje się leczeniem alkoholizmu, terapią uzależnień, pomocą osobom dotkniętym problemami zdrowia psychicznego; świadczy pomoc psychologiczną.

Telefony zaufania

Poza podmiotami udzielającymi pomocy dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie Rymanów oraz w powiecie krośnieńskim, wsparcie świadczą również m.in. Ogólnopolski Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” (tel. 22 668 70 00), Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” (tel. 800 120 002) oraz Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226).

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024-2026 jest **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udzielanie pomocy osobom jej doznającym oraz oddziaływanie na osoby ją stosujące**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych i zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Obszar 1.: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

- Poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy, w tym służb, na temat zjawiska przemocy domowej
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej
- Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

zadania

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie

wskaźniki monitoringowe:

liczba przeprowadzonych diagnoz

czas realizacji: 2024-2026

2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poświęconych problemowi przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba lokalnych kampanii społecznych

czas realizacji: 2024-2026

3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba zrealizowanych działań
liczba osób, którym udzielono informacji na temat przeciwdziałania przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2026

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, oraz PCPR, OIK i Policja

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA i GOPS, oraz podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe

zadania

4. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, oraz działania służące podniesieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

wskaźniki monitoringowe:

liczba placówek prowadzących poradnictwo (i liczba osób, którym udzielono porady)
liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej

czas realizacji: 2024-2026

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, ZI, GOPS, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, oraz PCPR, OIK, PPP, ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze

5. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu agresji i przemocy, m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych

wskaźniki monitoringowe:

liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi z zakresu agresji i przemocy

czas realizacji: 2024-2026

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, specjaliści, przedstawiciele GKRPA, GOPS-u, Policji

Obszar 2.: Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Kierunki działań:

- Rozwój infrastruktury służącej udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej
- Monitorowanie działań pomocowych

zadania

1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

wskaźniki monitoringowe:

liczba spotkań zespołu
liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych

czas realizacji: 2024-2026

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA i placówek oświatowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych, Policji, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi

2. Kontynuowanie działalności i rozwijanie oferty Punktu Konsultacyjnego, świadczącego wsparcie m.in. osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc domową

wskaźniki monitoringowe:

liczba punktów konsultacyjnych (i liczba osób objętych w ich ramach wsparciem)

czas realizacji: 2024-2026

samorząd gminy

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>3. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, podmioty i organizacje pozarządowe</p>
<p>4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba opracowanych materiałów informacyjnych</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, ZI, GOPS, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, oraz PCPR, OIK, podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe</p>
<p>5. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba osób uczestniczących w działaniach</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym GKRPA, Punkt Konsultacyjny</p>
<p>6. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba wszczętych (i kontynuowanych) procedur „Niebieskie Karty” liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” liczba wypełnionych formularzy „NK – A” (i „NK – C”)</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji</p>
<p>7. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI, Punkt Konsultacyjny, oraz PCPR, OIK, PPP, ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe</p>

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>8. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba programów terapeutycznych (liczba osób w nich uczestniczących i liczba osób, które je ukończyły) liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej) liczba grup terapeutycznych liczba grup wsparcia i liczba osób w nich uczestniczących</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	samorząd gminy, samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe
<p>9. W razie potrzeby podejmowanie współpracy w celu zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba gminnych ośrodków wsparcia (i liczba w nich miejsc) liczba osób, które skorzystały z pomocy (w tym w formie schronienia) w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GOPS, oraz samorząd powiatowy, w tym PCPR, OIK oraz ośrodki wsparcia
<p>10. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	samorząd gminy, grupy samopomocowe
<p>11. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności lokalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	samorząd gminy, organizacje pozarządowe
<p>12. Zapewnianie ochrony dzieciom w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, oraz PCPR, OIK, przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji

zadania

realizatorzy/partnerzy

13. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

wskaźniki monitoringowe:

liczba uchwał umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej
liczba przyznanych lokali socjalnych

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy

czas realizacji: 2024-2026

14. Monitoring pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej oraz na brak zasadności podejmowania działań
liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”
liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób u których przemoc domowa ustała

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI

czas realizacji: 2024-2026

Obszar 3.: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań:

- Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową oraz wypracowanie, wdrażanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi
- Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej
- Zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych
- Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi

zadania

realizatorzy/partnerzy

1. Rozpowszechnianie w gminie informatorów zawierających bazy teled adresowe podmiotów realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową

wskaźniki monitoringowe:

umieszczenie informatorów na stronie internetowej gminy dwa razy w roku: do 15 lutego i do 15 sierpnia

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GOPS, ZI

czas realizacji: 2024-2026

zadania

realizatorzy/partnerzy

2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”
liczba wypełnionych formularzy „NK – D”
liczba wszczętych i zakończonych postępowań przygotowawczych poprzez sporządzenie aktu oskarżenia lub umorzenie postępowania
liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową

samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji

czas realizacji: 2024-2026

3. Współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc

samorząd gminy, w tym GOPS, oraz Policja, kuratorska służba sądowa

czas realizacji: 2024-2026

4. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

samorząd gminy, w tym GKRPA, GOPS, Punkt Konsultacyjny, ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe, oraz PCPR, OIK

czas realizacji: 2024-2026

5. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych
liczba osób, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej

samorząd gminy, w tym GKRPA, GOPS, Punkt Konsultacyjny, ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe, oraz PCPR, OIK

czas realizacji: 2024-2026

zadania

6. Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

wskaźniki monitoringowe:

liczba realizowanych w gminie programów wspierających (i liczba osób w nich uczestniczących)

czas realizacji: 2024-2026

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS,
oraz organizacje pozarządowe

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunek działań:

- Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

zadania

1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych
liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2026

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki

2. Zapewnienie osobom pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego
liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych (i liczba osób w nich uczestniczących)

czas realizacji: 2024-2026

samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki,
organizacje pozarządowe

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024-2026 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- dzieci i młodzież,
- osoby i rodziny zagrożone przemocą domową,
- osoby doznające przemocy domowej,
- świadkowie przemocy domowej
- osoby stosujące przemoc domową,
- służby, w tym instytucje i organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką przemocy domowej.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024-2026 przyczyni się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy poprzez:

- podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz jego mechanizmów i skutków,
- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług i lepszą dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym, w tym pomocy w placówkach oferujących całodobową pomoc,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych przemocą i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024-2026 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- ze środków samorządu wojewódzkiego,
- z dotacji z budżetu państwa,
- z programów rządowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz funduszy norweskich,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2024 r. przewidziano w budżecie środki finansowe w wysokości 22.100 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2025-2026 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miejskiej.

VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Rymanów na lata 2024-2026 będzie Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymanowie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami. Poniżej zaprezentowano propozycję projektu przygotowanego w trakcie prac nad dokumentem przez przedstawicieli jednej z placówek oświatowych.

Projekt 1.

Rodzina wolna od przemocy	
nazwa projektu	
wnioskodawca projektu	Szkoła Podstawowa w Króliku Polskim
partnerzy w realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none">▪ Urząd Gminy Rymanów,▪ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie,▪ Rada Rodziców,▪ Policja,▪ Parafia▪ wzrost poziomu świadomości społecznej i wiedzy o zachowaniach będących przejawem agresji i przemocy▪ propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i metod wychowawczych
cele projektu	Rodziny zagrożone przemocą domową
beneficjenci projektu	

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią po zakończeniu realizacji Programu przeprowadzenie jego ewaluacji, czyli ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia zadań – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Koordynator realizacji Programu przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z jego realizacji. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

Monitoring programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jego ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ. Zostanie ona przeprowadzona przez Koordynatora realizacji Programu po zakończeniu jego realizacji i ujęta w ramach poszerzonego o ewaluację sprawozdania z realizacji dokumentu za 2026 r.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Analiza SWOT	17
Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie	18

Wykresy:

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?	12
Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?	12
Wykres 3. Jakie rodzaje przemocy domowej najczęściej występują w gminie?..	13
Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej	13
Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?.....	14
Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?	14
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?	15
Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?	15
Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?	15
Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?	16